

BE'ERI PROJECT (BURIAL OF A RAY OF SUN),
 In collaboration with Shai Zakai,
 Be'eri, curator: Ziva Yelin, 1998

מאגר דרום (הטמנת קרן אור) כשיתוף עם שי זכאי, בארי, אוצרת: זיוה ילין, 1998

בניסיונם ללכוד קרן אור שמש ולטמון אותה באדמה, בצד עלי זהב, יצרו אור נר וזכאי מבנה דמוי שכבות גיאולוגיות: השכבה התחתונה ביותר, שהורדה ראשונה לבור, הורכבה מתצלומי פול־זאיד חד־פעמיים המתעדים את הבור וסביבתו. בהמשך הורדו לתוך הבור תאים פוטו־וולטאיים מצופים עלי זהב 22 קראט. בשלב האחרון הוחדרה קרן אור שהופקעה ממלאי קרני אור השמש באמצעות מראה. קרן האור נתקלה בתאים הפוטו־וולטאיים ונבלעה בתוכם למשמרת. פעולת ההורדה אל הבור נעשתה על ידי שחרור חוט שזור דמוי צמה, שהוחזק בידיה של שי זכאי ונפרס בהדרגה. במקביל שחרר דב אור נר חוט שזור שיצא מפיו, כמטפורה לפיתולי המוח והמחשבה.

בניסיון "אקולוגי־פיוטי" זה המשיך אור נר דיאלוג רב שנים עם האל רע ועם פולחן השמש המצרי הקדום, ממנו התחיל את דרכו האמנותית בראשית שנות השבעים. אור נר: "אפשר להגדיר את העבודה הנוכחית כניסיון קליטת אנרגיית השמש על ידי כדור הארץ בתיווכם של שני אמנים, ואת כריית הבור והטמנת האלמנטים בתוכו, כדרך לתקשורת עם הדורות הבאים".

הבור, בעומק של עשרה מ', נחפר באזור נחאביר, מערבית לקיבוץ בארי. על פי תבנית הפעולה של אור נר מתקיים גם כאן קודקוד משולש הזמנים: באותו אתר הוקמו בתקופת מלחמת העולם השנייה מאגרי נשק של הבריטים כנגד הצבא הגרמני (עבר); באותו קו רוחב גיאוגרפי נחפרו מאגרי מים חיים על ידי תושבי מחנות הפליטים בעזה (הווה); נקודת קרן האור השמורה במאגר בין שני אלה "היא אולי מטפורה להתפתחויות עתידיות לקראת המאה ה־21".

אור נר וזכאי מבססים את רעיון הפיכת האור לזהב על כמה מקורות המשלבים מיסטיקה מדיבאלית עם פיזיקה מודרנית:

- ספר הזוהר: "על ידי הסתכלות השמש ותוקפה, העפר עושה ומגדל את הזהב" (הזוהר ח"א, דף רמ"ט"ר"ן)
- וליד אבן רשיד המכונה אברואס (Averroes), פילוסוף ערבי בן המאה השתים עשרה, הטמין קרן אור שמש באדמה ליד עמוד של מסגד והורה לחשוף אותה רק לאחר שמונת אלפים שנה. לשיטתו, זהו פרק הזמן הדרוש לקרן אור השמש להבשיל ולהפוך לזהב.
- תורת היחסות של איינשטיין, היוצרת משוואה בין אנרגיה לחומר ומבקשת להוכיח שניתן להמירם זה בזה. מאיץ החלקיקים בפיזיקה המודרנית הצליח להפיק בשנות התשעים של המאה שעברה חלקיק חומר מהתנגשות של שני פוטונים.

על לוח הנירוסטה שהונח על פתח הבור נכתב:

ביום שלישי, 31 למארס בשעה 15:00
 במקום זה, בין נחאביר לרצועת עזה,
 הוטמנו בעומק של 10 מטר
 קרן אור שמש ועלה זהב.
 קרן אור השמש משומרת במאגר תת־קרקעי
 בתוך תאים פוטו־וולטאיים.
 בעוד שנים אחדות תהפוך קרן האור לזהב ועלה הזהב לאור.